

Riihimäen
Kaupunginmuseo

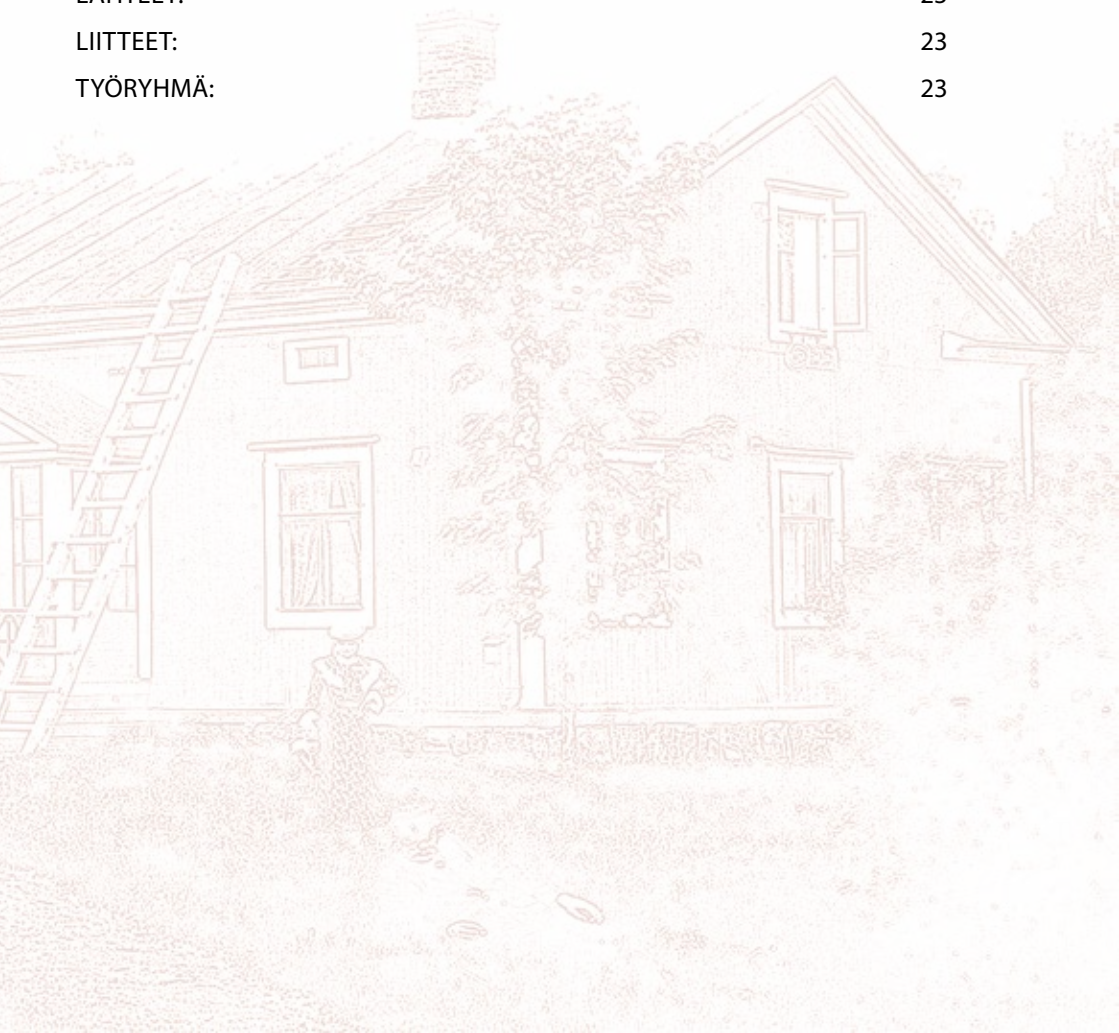

Kokoelmapoliittinen ohjelma 2015

SISÄLLYSLUETTELO

1. RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEON TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET	4
2. RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEON KOKOELMIEN SYNTY JA VAIHEET	5
3. KOKOELMIEN KARTTUMINEN	7
4. KOKOELMIEN NYKYTILA	8
Esinekokoelmat	8
Esinekokoelman taideteokset	
Kuva-arkisto	8
Äänitteet ja kuvatallenteet	
Arkisto	10
Haastattelut	
Piirustukset ja kartat	
Arkeologisten kaivausten inventointiraportit	
Käsikirjasto	11
Lehdet	11
Leikearkisto	11
5. TALLENNUSVASTUU	12
Esinekokoelmat	12
Kuva-arkisto	13
Museaalinen arkisto ja äänitearkisto	13
6. DOKUMENTOINTI- JA REKISTERÖINTIPERIAATTEET	14
Esinekokoelmat	14
Kuva-arkisto	15
Arkisto ja äänitearkisto	15
Käsikirjasto	15
Luettelointi	16
Kokoelman luettelointiviive	17
Järjestäminen ja inventointi	17
Täydennysluettelointi	17

7. KOKOELMIEN SISÄLLÖN, KUNNON JA MÄÄRÄN SEURANTA	18
Olosuhdeseuranta	18
8. KOKOELMIEN KÄYTTÖTAVAT	18
10. POISTOT	19
11. MUSEON TILAT	20
Ennaltaehkäisevä ja aktiivinen konservointi	20
Säilytys	21
15. KOKOELMAPOLIITTISEN OHJELMAN SEURANTA	22
LÄHTEET:	23
LIITTEET:	23
TYÖRYHMÄ:	23

1. RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEON TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

AVAA IKKUNAN HISTORIAAN – SÄILYTTÄÄ PERINTEET TULEVAAN

Riihimäen kaupunginmuseo on Riihimäen kaupungin omistama Sivistyslautakunnan ja Kulttuuri- ja vapaa-aikajaoston alainen museo. Riihimäen kaupunginmuseo on osa Riihimäen kaupungin museot -yksikköä yhdessä Riihimäen taidemuseon kanssa. Kaupunginmuseon tehtävä on tallentaa, säilyttää, hoitaa, tutkia ja pitää esillä Riihimäen kulttuurihistoriallista aineistoa, ilmiöitä ja tietoa. Museo myös kerää ja tallentaa luovutuksessa Karjalassa sijainneen Antrean perintöä. Museo toimii kulttuuriperinnön asiantuntijana Riihimäellä.

Museotoiminnan perustana toimivat museokokoelmat ja niiden parissa tehtävä kokoelmatyö. Museolla on myös aktiivista näyttelytoimintaa. Vuosittain järjestetään vähintään kaksi isoa näyttelyä sekä lisäksi pienempiä näyttelyitä. Museo järjestää sekä yksin, että yhteistyössä muiden tahojen kanssa lukuisia tapahtumia vuosittain.

Museotoimintaa säätelee museolaki. Museoasetuksen 1192/2005 mukaan museolla on pitkän tähtäimen toiminta- ja taloussuunnitelma, joka sisältää rahoitussuunnitelmien lisäksi suunnitelmat museon tavoitteista ja painopisteistä sekä siitä, kuinka tutkimus ja konservointi sekä kokoelmien esittäminen, tallennus, kartuttaminen ja säilyttäminen on museossa järjestetty.

Museoammattilaisia ja kaikkia museossa työskenteleviä sitovat museotyön ammattieettiset säännöt (ICOM Code of Professional Ethics, suomeksi <http://finland.icom.museum/etiikka.html>).

Kotimaan museokentässä lähimmät yhteistyökumppanit ovat Hämeen maakuntamuseo, Suomen rautatiemuseo, Riihimäen muut museot sekä lähiseutujen paikallismuseot.

2. RIIHIMÄEN KAUPUNGINMUSEON KOKOELMIEN SYNTY JA VAIHEET

Museon perustamista Riihimäelle suunniteltiin jo 1930-luvulla Riihimäki-Seuran toimesta. Asia ei kuitenkaan edistynyt ennen kuin vuonna 1957 valmistui Vesilinna ja siihen rakennetut museotilat. Hyvästä tarkoituksesta huolimatta tilat eivät kuitenkaan ikinä päätyneet museokäyttöön.

Museon perustaminen sai lopullisen niittinsä, kun Helsingin yliopiston Hämäläinen osakunta järjesti vuonna 1961 urauurtavan keruuretken Riihimäelle. Keruuretki oli ensimmäinen, mikä suuntautui taajama-alueelle. Pääosa osallistuneista opiskelijoita oli suomen kielen opiskelijoita, mutta mukana oli myös luonnontieteen, kansatieteen, taidehistorian, historian ja sosiologian opiskelijoita. Päätaivoitteena oli kotiseutumuseon ja lasimuseon perustaminen Riihimäelle. Retken tieteellisenä johtajana toimi FT **Erkki Ala-Könni** ja teknisenä johtajana riihimäkeläinen HuK **Olavi Penttilä**.

Sekä Riihimäen kaupunginmuseon että Suomen lasimuseon peruskokoelmat kerättiin keruuretkellä. Esineitä kertyi noin kaksi tuhatta, joista noin 500 oli lasiesineitä. Museo avattiin jo samana syksynä Riihimäki-päivänä 11.9.1961 Eteläisen kansakoulun kellariin. Yksi huoneista oli varattu Valtakunnalliselle Lasimuseolle. Käytännössä tilat kuitenkin olivat varastotiloja.

Museonhoitajana oli kotiseutumies pankinjohtaja **Eero Hilli** (1908-1967). Vuonna 1965 lasimuseo muutti kaupungin omistukseensa hankkimaan Allinaan. Kotiseutumuseolla ja lasimuseolla kuitenkin oli yhteinen hallinto ja johtaja vuodesta 1967 vuoteen 2011 saakka.

Riihimäen kaupunginmuseolle ja lasimuseolle perustettiin erilliset lautakunnat vuonna 1970. Vuoden 1989 alussa museon hallinto yhdistettiin osaksi kulttuuri- ja vapaa-ajan hallintoa.

Eero Hilli tarkastelemassa museokokoelmia 1963

1960-luvun lopulla päätettiin kaupunginmuseon kokoelmat sijoittaa vuonna 1858 rakennettuun Ratainsinöörin taloon. Riihimäen kaupunginmuseon perusnäyttely avattiin 22.11.1970 ja uusittiin vuonna 1983. Vuonna 1996 Ratainsinöörin talo siirtyi Riihimäen kaupungin omistukseen ja museo sai käyttöönsä koko rakennuksen. Rakennus peruskorjattiin. Uusi perusnäyttely avattiin vuonna 1998.

Jo 1960-luvun lopulta alkaen Riihimäen kaupunginmuseo on kerännyt myös luovutetussa Karjalassa sijainneen Antrean perinnettä. Vuonna 1968 perustettiin Vuoksen Säätiön aloitteesta Riihimäen kotiseutumuseon yhteyteen erillinen Antrean siirtoväen osasto ja -kokoelma, joita on ylläpidetty ja täydennetty siitä lähtien.

Retkiläisten tutkimusalat:

fil.tri Erkki Ala-Könni: laulettu ja kerrottu perinne, museo, vanhojen valokuvien uudelleenkuvaus, muu valokuvaus, retken tieteellinen johtaja

hum.kand. Olavi Penttilä: museoesineet, retken teknillinen johto

fil.maist. Jaakko Sivula: äänitti viikon ajan etupäässä Hausjärven murretta

fil.yo Liisi Pusa: paikannimien keruu

valt.yo Panu Suominen: Haastattelutyö ammattiyhdistykseen suhtautumisesta Ri Lasi Oy:ssä

fil.yo Ritva Warro: museo

fil.yo Pirkko Ailonen: museo

fil.yo Marjatta Vasko: paikannimien keruu

fil.yo Hannu Tapiola: Työväenliikkeen synty Riihimäellä, työväenyhdistyksen alkuvaiheet

fil.yo Erkki Kauppinen: ”Puolueolot Riihimäen kunnallishallinnossa viime sotien jälkeen”

fil.yo Veikko Löyttyniemi: historiallinen haastattelu (aika helmikuun vapaussota - Suomen itsenäistyminen)

fil.maist. Heikki Wuorenrinne: luonnonsuojelusuunnitelman laatiminen

fil.yo Outi Tiihonen: lasisanaston keruu

fil.yo Pirjo-Leena Salakka: paikannimien keruu

hum.kand. Juhani Paronen: murteen äänitys Riihimäen lähipitäjistä

fil.yo Mirja Virtanen: museo

fil.yo Terttu Oksanen: museo

3. KOKOELMIEN KARTTUMINEN

Museon kokoelmat muodostuvat esinekokoelmasta, kuva-arkistosta, musealisesta arkistosta ja äänitearkistosta sekä käsikirjastosta ja leikearkistosta. Lisäksi museolla on ns. käyttökokoelma, jonka esineitä käytetään mm. rekvisiittana.

Kokoelmista omissa diaareissaan ovat valokuvat, esineet, arkistoaineisto, kirjat sekä postikortit.

Kokoelmahankinnoista, säilyttämisestä ja poistoista päättää kokoelmista vastaava amanuenssi ja johtava intendentti. He vastaavat myös käytännön valmistelutyöstä ja hankintojen vastaanotosta.

Kokoelmat karttuvat pitkälti lahjoituksin, mutta joskus hankintoja tehdään myös ostoin. Näyttelyprojektien yhteydessä kerätään aiheeseen liittyvää aineistoa, varsinkin kuvia. Nykyajan dokumentointi myös kerryttää kuva-arkiston kokoelmia.

(arvioita)	Esinekokoelma	Kuva-arkisto	Kirjat
1999	15 000	150 000	5000
2000	17 000	150 000	5000
2001	17 200	150 000	5100
2002	17 500	150 000	5200
2003	18 000	150 100	5250
2004	18 750	150 200	5300
2005	18 900	150 300	5500
2006	19 300	150 400	5500
2007	19 300	152 400	5600
2008	19 800	152 600	5600
2009	20 106	169 800	5600
2010	20 443	171 100	5720
2011	20 450	172 000	5720
2012	19 938	175 203	5733
2013	19 961	175 404	5748
2014	19 900	175 900	5400

Kartunnan määrä on useina vuosina ollut suurempi kuin, mitä museolla on resursseja ottaa vastaan ja hoitaa. Tähän on kiinnitetty viime vuosina huomiota ja kartuntojen määrää on saatu pienennettyä. Lahjoitusten sopivuuteen ja tarpeellisuuteen kiinnitetään tarkoin huomiota.

Tavoitteena on saada kokoelmien tasoa nostettua ottamalla vastaan vain museon kokoelmiin soveltuvaa, kokoelmapoliittisessa ohjelmassa määritellyt kriteerit täyttävää aineistoa. Jo vastaanotettua, luetteloimatonta aineistoa tarkastellaan kriittisesti tallennusvastuun näkökulmasta. Objekteja ei liitetä kokoelmiin, mikäli ne eivät täytä museon nykyisiä vastaanottokriteerejä.

4. KOKOELMIEN NYKYTILA

Esinekokoelmat

Kokoelma on karttunut pääasiassa lahjoituksin.

Esinekokoelma muodostuu suurimmaksi osaksi koti-irtaimistosta. Huonekalukokoelma on pienekö ja kaipaa systemaattista täydentämistä heti kun museon käytettävissä on riittävästi asianmukaista säilytystilaa. Kokoelmissa on myös mm. teollisuuteen, työelämään, kouluihin sekä vapaa-ajan viettämiseen liittyvää esineistöä, vaatteita ja muita tekstiilejä sekä jonkin verran maatalousvälineistöä. Suurin yksittäinen esinekokonaisuus on Havilta saatu laaja lahjoitus, suurin yksittäinen kokoelmaesine on vanha paloauto.

Esinekokoelman taideteokset

Kaupunginmuseon kartuntaperiaatteiden mukaan tehtävänä ei ole kerätä kokoelmiin taidetta. Esinekokoelmissa on kuitenkin jonkin verran taiteeksi luokiteltavaa materiaalia, kuten maalauksia, veistoksia ja piirustuksia, jotka on tallennettu kokoelmiin ennen kuin Riihimäki sai taidemuseon.

Teoksia ei ole luetteloitu taidenimen alle, vaan pääasiallisesti tekniikan mukaan. Taidekokoelma on luonteeltaan dokumentoiva, eli esim. näyttelyissä taideteosten tehtävänä on luoda historiallista kontekstia, eikä toimia taide-elämyksiä antavina yksittäisinä teoksina. Kokoelman taideteokset ovat harrastelijoiden tekemiä maalauksia sekä käsityö- ja kansantaidetta. Isompia kokonaisuuksia ovat mm. arkkitehti **Erkki Huttusen** tunnetuista riihimäkeläisistä henkilöistä piirtämät 1920-luvun karikatyyripiirrookset, **Elin Gustafssonin** 1900-luvun alkupuolen öljyväri- ja akvarellimaalaukset, sekä **Uuno Heikkisen** vanhaa Riihimäkeä kuvaavat akvarellimaalaukset. Maalaukset ja muu taiteeksi luokiteltava esineistö on sijoitettuna kaupunginmuseon kellariin, jossa olosuhteet pitkäaikaissäilytykseen ovat parhaimmat. Myös perusnäyttelyssä on esillä muutamia teoksia.

Kuva-arkisto

Kuva-arkisto sisältää valokuvia, negatiiveja, diakuvia ja kaitafilmejä. Kuva-arkistossa säilytetään myös postikortteja ja muuta kuvamateriaalia. Kuva-arkiston luettelointi tietokantaan on aloitettu vuonna 2002.

Suurin kuvakokonaisuus on riihimäkeläisen valokuvaamo Ilmolan negatiivi- ja valoku-

vakokoelma. Suurin osa Ilmolan kokoelmasta on saatu vuonna 1998 ja siinä on yhteensä noin 150 000 otosta. Myös Havilta, Riihimäen Sanomilta ja Riihimäki-Seuralta kaupunginmuseo on saanut mitattavat valokuvalahjoitukset. Suurin osa muista kuvakokoelmista on saatu lahjoituksena yksityisiltä henkilöiltä.

Kuva-arkisto tallentaa myös Riihimäen kaupungin organisaatioiden toiminnasta kertyneitä kuva-aineistoja (viestintä, matkailu jne.). Museolla on lisäksi kaupunginmuseon toimintaa koskevaa kuva-aineistoa koko museon toiminta-ajalta.

Materiaali on pääasiassa musta-valkokuvia, mutta uudemmissa on myös värikuvia. Niin alkuperäinen negatiivi- kuin valokuva-aineistokin pyritään säilyttämään olosuhteisiin nähden niin ihanteellisissa oloissa kuin mahdollista.

Luetteloidut valokuvat on liimattu pohjukkeisiin. Muuten valokuvat ovat kirjekuorissa ja pussukoissa.

Kuva-arkiston kuvista on digitoitu ja luetteloitu sähköiseen muotoon vain pieni osa. Kokoelmiin sisältyvät Antrea-kuvat on suurimmalta osalta luetteloitu tietokantaan vuonna 2001 luetteloidun saaman avustuksen turvin.

Riihimäki-kuvia on digitoitu tarpeen mukaan, mutta systemaattinen sähköiseen muotoon luettelointi odottaa vielä uutta toimivampaa kokoelmienhallintaohjelmaa. (syksyllä 2015). Vuonna 2014 avattiin museon digitoituja valokuva-aineistoja esittelevä RKM-kokoelmat -verkkosivu osoitteessa www.rkmkokoelmat.fi. Sivusto esittelee yleisölle kaupunginmuseon Teräskiila-, Odert Lackschewitz- ja Antrea-kokoelmien kuvia. Sivuston kuvamateriaalia päivitetään digitoinnin edetessä.

Kuva-arkiston valokuvat pitäisi kiireesti järjestää ja luetteloida, jotta kokoelmien säilyminen olisi turvattu ja jotta niiden käyttö olisi helpompaa. Luettelointi vaatii nykyistä paremman luettelointiohjelman.

Riihimäen kaupunginmuseolla on isot postikorttikokoelmat. Korteista suurin osa on diaarioitu ja järjestetty aiheen mukaan arkistolaatikoihin. Museolla on myös Riihimäen kaupungin lahjoituksena saama iso pääsiäiskorttikokoelma. Nämä kortit ovat lahjoituksen antajan kansioissa.

Äänitteet ja kuvatalenteet

Museoon on tallennettu kelanauhoja, lankanauhoja, vinyyliäänilevyjä, vhs-kasetteja, beta-kasetteja, cd- ja dvd-levyjä sekä c-kasetteja. Aineistoa ei ole luetteloitu. Aineisto luetteloidaan tietokantaan, kun museon käyttöön saadaan asianmukainen kokoelmienhallintaohjelma. Nauhojen sisällön säilyminen olisi pikaisesti turvattava.

Arkisto

Riihimäen kaupunginmuseon luetteloitu arkistoaineisto on sijoitettu suurimmalta osalta kaupunginarkistoon. Anteraan liittyvä aineisto on luetteloitu lähes kokonaan. Arkiston luettelointi alkoi vuonna 1983. Tietokantaan aineistoa ei ole luetteloitu vielä ollenkaan.

Arkisto sisältää paperimateriaalia ja vanhoja kirjoja. Paperiarkistoaineistoa museolla on noin 32 hyllymetriä. Kokoelma on syntynyt lahjoituksina, talteenottoina ja kopioimalla.

Päämääränä ei ole ollut niinkään lähdeaineiston kerääminen perinteisessä arkistolaitoksen mielessä, vaan paikkakunnan ja sen asukkaiden historiaan liittyvien paperisten jäänteiden säilyttäminen tutkimuksen tarpeisiin.

Museolle on lahjoitettu yksittäisiä asiakirjoja ja yksityisten riihimäkeläisten ihmisten ja organisaatioiden arkistoaineistoa. Myös esimerkiksi koulujen arkistoaineistoa on säilöty museo arkistoon. Arkisto pitää sisällään myös kaupunginmuseon omat arkistoaineistot eli näyttelyaineistot ja muut museon toimintaan liittyvät aineistot.

Arkistoluettelot ovat manuaalisia. Ne siirretään tietokantaan, kun museon käyttöön saadaan siihen kelpaava kokoelmien hallintaohjelma. Luetteloimatonta aineistoa säilytetään museorakennuksessa.

Haastattelut

Riihimäen kaupunginmuseon haastatteluarkisto koostuu pääasiassa museon henkilökunnan tekemistä litteroiduista haastatteluista. Vanhempi aineisto on olemassa vain konekirjoitettuna tai tulosteena, 2000-luvun alun jälkeen tehdyt tallennettuna digitaaliseen arkistoon. Kaikki haastattelut pyritään litteroimaan.

Piirustukset ja kartat

Kaupunginmuseolla on pieni määrä erilaisia piirustuksia, kuten pohjakarttoja rakennuspiirustuksia ja asemakaavoja.

Museon suppeahko kartta-arkisto sisältää koulukarttoja, satunnaisia vanhoja karttoja ja museon omassa tutkimustyössä tarpeellisia paikalliskarttoja. Suurin yksittäinen Riihimäen kauppalan käsinpiirretty 5-osainen kartta vuodelta 1933. Karttoja säilytetään museorakennuksen alakerran karttalaatikossa sekä toimistossa. Kartat vaativat luetteloinnin ja järjestämisen asianmukaisesti.

Arkeologisten kaivausten inventointiraportit

Riihimäellä on tehty arkeologista tutkimusta jonkin verran jo 1980-luvulla. Laajempiin tutkimuksiin ryhdyttiin vuonna 1997 toteutetun Silmäkenevan suoalueen inventoinnin jälkeen. Vuonna 2000 käynnistettiin muutaman vuoden kestänyt Esihistorian pauloissa -projekti. Myös tämän jälkeen on kaupunginmuseon toimesta tehty kaivauksia Riihimäen lähiympäristössä. Raportit inventoinneista on tallennettu kaupunginmuseon kokoelmiin. LIITE

Käsikirjasto

Riihimäen kaupunginmuseolla on käsikirjasto, joka on sijoitettu toimiston yhteyteen. Osa kirjoista on rakennuksen yläkerrassa toimiston tilapuutteen vuoksi.

Kirjastossa on Riihimäki-aiheista tieto- ja kuvakirjallisuutta, mutta myös yleishistoriallisia teoksia ja museoalaan liittyviä teoksia, kokoelmatoimintaan liittyviä teoksia sekä menneiden näyttelyiden teemoihin liittyviä teoksia.

Käsikirjaston paikallishistoriaa koskeva osuus on edustava. Lainoja käsikirjastosta ei anneta, mutta kirjoja voi lukea museon tiloissa.

Museolla on myös Antreaan liittyvää kirjallisuutta. Nykyisin julkaistavat Antrea-kirjat museo saa lahjoituksena.

Lehdet

Museon kokoelmiin on tallennettu pääasiassa lahjoituksina saatuja aikakauslehtiä vuosikymmenten varrelta. Joukossa on myös joitakin sanomalehtiä ja sarjakuvalehtiä esimerkkinä aikakausiensa lehdistä.

Museolla on myös Riihimäen Sanomien nidottuja vuosikertoja vuodesta 1914 lähtien, Riihimäki ja Ympäristö -lehden vuosikertoja 1996–2002 ja Riihimäen Seudun viikkouutiset 2003 -vuosikerta.

Leikearkisto

Museo kerää lehtileikearkistoa. Paikallislehdistä on vuosikymmenten ajan leikattu talteen ja liimattu kansioon aikajärjestyksessä Riihimäkeä koskevia artikkeleita. Nykyisin kerätään vain museoon liittyviä lehtijuttuja sekä erikseen sovittaessa muita ajankohtaisia tai museota koskettavia teemoja.

Leikearkistoa kartutetaan pääasiassa tilapäistyövoiman turvin. LIITE

5. TALLENNUSVASTUU

Esinekokoelmat

Museolla on paikallinen tallennusvastuu. Sen piiriin kuuluu Riihimäellä valmistettu ja historialtaan kaupunkiin liittyvä aineisto. Painopistealueet ovat:

- riihimäkeläiset kodit
- riihimäkeläinen kulttuuri ja riihimäkeläisten kulttuuri
- riihimäkeläinen järjestötoiminta, harrastukset ja vapaa-aika
- riihimäkeläinen teollisuus
- kunnalliselämä: Riihimäen taajaväkinen yhdyskunta, Riihimäen kauppala, Riihimäen kaupunki

Etusijalle asetetaan hyväkuntoiset esineet, joista on hyvät kontekstitiedot. Kokoelmiin liitettävän objektin tulee olla joko:

- Riihimäellä valmistettu, teollisesti tai käsityönä,
- Riihimäellä käytetty tai
- Riihimäellä asuneelle henkilölle kuulunut

Kokoelmiin ei liitetä objektia, joka on:

- toimialan ja -alueen ulkopuolelta
- huonokuntoinen
- jo kokoelmissa edustettuna
- kaksoiskappale
- puutteellinen kontekstitiedoiltaan

Ajalle tyypillisiä esineitä voidaan tallentaa myös lähialueilta, jos ne täydentävät olemassa olevia kokoelmia. Esineitä voidaan tallentaa myös käyttökokoelmaan.

Lisäksi museo tallentaa Antreasta peräisin olevaa esineistöä.

Tallennus- ja kokoelmayhteistyön (TAKO) vastualueet:
riihimäkeläinen teknokemianteollisuus sekä Antrean evakkojen kulttuuriperintö

Kuva-arkisto

Kuva-arkistoa kartutetaan nykyisen Riihimäen aluetta koskevalla kuva-aineistolla.

Etusijalle asetetaan hyväkuntoiset kuvat, joista on hyvät kontekstiedot. Tunnistamatonta materiaalia vältetään. Tallennuksen painopistealueet ovat:

- riihimäkeläiset kodit
- rakennuskulttuuri ja maisema
- henkilö- ja ryhmäkuvat
- riihimäkeläinen kulttuuri ja riihimäkeläisten kulttuuri
- riihimäkeläinen järjestötoiminta, harrastukset ja vapaa-aika
- riihimäkeläinen teollisuus
- kunnalliselämä

Lisäksi museo tallentaa Antrea-aiheisia kuvia.

TAKO: Riihimäkeläinen teknokemianteollisuus sekä Antrean evakkojen kulttuuriperintö

Museaalinen arkisto ja äänitearkisto

Arkistokokoelmia kartutetaan edellä mainituin periaattein. Painopistealueet ovat samat.

6. DOKUMENTOINTI- JA REKISTERÖINTIPERIAATTEET

Museokokoelmaan liitettävän aineiston dokumentoinnissa noudatetaan yleisesti hyväksytyjä museualan periaatteita (mm. Suomen museoliiton suositukset 1/87 ja 2/87).

Kokoelmiin liitettävää aineistoa vastaan otettaessa täytetään vastaanottosopimus, jonka allekirjoittavat joko amanuenssi tai johtava intendentti sekä aineiston lahjoittaja tai myyjä. Mahdolliset ostokuitit ym. liitetään sopimukseen. Vastaanottosopimukset säilytetään omassa kansiossaan.

Vastaanottaja, amanuenssi tai johtava intendentti, täyttää vastaanottosopimukseen yhdessä esineen luovuttajan kanssa. Vastaanottosopimus toimii sekä lahja- että kauppakirjana (kauppakirjan kopiona lasku tai kuitti). Allekirjoituksellaan luovuttaja hyväksyy museon asettamat vastaanottoehdot itseään sitoviksi ja vakuuttaa antamansa tiedot oikeiksi. Vastaanottosopimuksesta otetaan kopio luovuttajalle, mikäli hän haluaa oman kappaleen.

Esinekokoelmat

Museoesineitä hankitaan joko lahjoituksina tai ostoina. Riihimäen kaupunginmuseo ei ota vastaan lahjoituksina esineitä, jotka eivät kuulu museon tallennusvastuun piiriin.

Luovutustilanteessa kirjataan kaikki mahdolliset lahjoittajalta/myyjältä/luovuttajalta saatavat, esineeseen liittyvät tiedot (valmistus-, käyttö-, omistus- ja hankintatiedot). Tiedot liitetään vastaanottosopimukseen edelleen siirrettäväksi esineen luettelointitietoihin.

Vastaanottosopimukseen kirjataan ylös myös päätös esineen museokokoelmiin hyväksymisestä perusteineen. Myös tämä päätös kirjataan luettelointitietoihin.

Maksuliikenne hoidetaan museon muun maksuliikenteen tapaan.

Saapunut aineisto diarioidaan. Esine-erän hankinta- ja historiatiedot merkitään sekä diariin että luetteloitaessa tietokantaan. Luettelointi tehdään mahdollisimman pian.

Esineet luetteloidaan tietokantaan. Jos samaan kokonaisuuteen kuuluu useita eri esineitä, luetteloidaan saman päänumeron alle juoksevilla alanumeroilla kaikki kokonaisuuteen kuuluvat esineet. Luettelointilomakkeista otetaan myös paperitulosteet, jotka talletetaan museolle numerojärjestyksessä.

Esinekokoelmille laaditaan hoitosuunnitelma.

Kuva-arkisto

Kuvia hankitaan joko lahjoituksina tai ostoina. Riihimäen kaupunginmuseo ei ota vastaan lahjoituksina kuvia, jotka eivät kuulu museon tallennusvastuun piiriin.

Valokuvalahjoituksia koskevat samat periaatteet kuin esinelahjoituksiakin. Kuvalla pitää olla sijansa osana kokoelmia. Kuva pyritään lisäksi saamaan oikeuksineen. Kuvaoikeudet merkitään kuvan luettelointiin.

Luovutustilanteessa kirjataan kaikki mahdolliset lahjoittajalta/myyjältä/luovuttajalta saatavat, valokuvaan liittyvät tiedot (mitä/keitä on kuvassa sekä milloin, missä ja koska kuva on otettu). Tiedot liitetään vastaanottosopimukseen edelleen siirrettäväksi luettelointitietoihin. Vastaanottosopimukseen kirjataan ylös myös päätös kuvan/kuvakokoelmien museokokoelmiin hyväksymisestä perusteineen. Myös tämä päätös kirjataan luettelointitietoihin.

Maksuliikenne hoidetaan museon muun maksuliikenteen tapaan.

Saapunut aineisto diarioidaan. Saapumiserään kuuluville negatiiveille ja vedoksille annetaan juokseva numero, joka jatkuu saapumiserästä toiseen. Yksi otos (negatiivi + vedos) saa saman järjestysnumeron.

Päänumero ja järjestysnumero merkitään negatiiveihin ja vedoksiin. Kuvat skannataan ja luetteloitaan tietokantaan mahdollisimman pian.

Vedokset pannaan suojakehyksiin ja sijoitetaan metallilaatikostoihin. Henkilökuvat järjestetään aakkosjärjestykseen sukunimen mukaan, muut aiheen mukaan. Kuvien mukana saadut kontekstityiedot säilytetään lahjoitussopimusmapeissa.

Museo dokumentoi valokuvaamalla ja videoimalla omaa toimintaansa (mm. näyttelyt). Lisäksi kuvataan Riihimäellä olevat purkutuomion saaneet rakennukset.

Kuva-arkistolle laaditaan hoitosuunnitelma.

Arkisto ja äänitearkisto

Arkisto- ja ääniteaineisto dokumentoidaan kuten edellä. Aineisto pyritään saamaan oikeuksineen. Oikeudet merkitään kuvan luettelointiin.

Käsikirjasto

Museo on kartuttanut systemaattisesti käsikirjastoa paikallishistoriallisella, ammatillisella ja tutkimusta palvelevalla kirjallisuudella. Viime vuosina käsikirjasto on karttunut vain paikallishistoriaan ja Antreaan liittyvällä aineistolla. Käsikirjasto kirjojen luettelointia on vuoteen 2010 saakka hoitanut lasimuseon kirjastonhoitaja, mutta sen jälkeen uusia hankintoja ei ole vielä luetteloitu. (syksyllä 2015)

Riihimäen kaupunginmuseon käsikirjastossa on kattavasti Riihimäkeä koskeva tietokirjallisuutta. Lisäksi hyllyissä on yleisiä hakuteoksia, museologisia teoksia sekä näyttelyiden teemoihin sopivia teoksia. Pääasiassa kirjaston kirjat tulevat museolla lahjoituksina, mutta joitakin teoksia myös hankitaan ostamalla. Uudet Antreaan liittyvät kirjat museo saa lahjoituksen. Vuonna 2015 kirjastossa oli 78 Antreaan liittyvää luetteloitua kirjaa ja 2705 muuta luetteloitua kirjaa. Kirjat on luetteloitu ISBD-standardia noudattavien suomalaisten luettelointisääntöjen mukaan. Vuodesta 1990 käytössä on ollut PrettyLib -kirjasto-ohjelma.

Luettelointi

Esine/hankintaerä diarioidaan asianomaiseen hankintadiariin. Esine numeroidaan diarioidon yhteydessä. Museotietokanta antaa uudelle hankinnalle automaattisesti käyttämättömän päänumeron.

Esineen tai esineryhmän hankintapäivä, lahjoittajan/ myyjän/ luovuttajan nimi ja osoite (osapuolittiedot) merkitään esineen hankintatietoihin.

Esine valokuvataan. Kuvaustilanteessa harkitaan, riittääkö yksi kuva vai tarvitaanko useampi, (esim. merkinnät, koristelu). Digikuva(t) liitetään esinetietokantaan.

Esine luetteloidaan tietokantaan luettelointiohjeiden mukaan. Luetteloinnin jälkeen otetaan pääkirjatuloste ja sijoitetaan se kansioon numeronsa mukaiselle paikalleen. Vain numeroitu, luetteloitu ja kuvattu esine voi päätyä säilytystiloihin, näyttelyyn tai lainaan.

On tärkeää, että luettelojalla on asiantuntemusta tekemäänsä asiaan.

Osa museon esineistä on kokonaan luetteloimatta ja tämä hankaloittaa kokoelmanhallintaa ratkaisevasti. Kokoelmahallinta tulisi priorisoida museotyössä muiden toimienkin kustannuksella. Uusi ohjelma on ensiarvoisen tärkeä tässä, jotta luettelointitaso saadaan nostettua nykyisten vaatimusten tasolle.

Luetteloinnin laadullisiin tavoitteisiin kiinnitetään jo nyt mahdollisuuksien mukaan huomiota. Luetteloinnin suuntaviivoina käytetään Museo2015 luettelointiohjeita (www.luettelointiohje.fi). Luetteloinnin keskeisiä laatukriteereitä ovat:

- luettelointitiedot ovat paikkansa pitäviä varsinkin paikkaan, osapuoliin ja aikaan liittyvissä tiedoissa
- käytetty luettelointisanasto ja -termit ovat yhdenmukaisia
- tiedon asiakaskäyttäjä-näkökulma huomioidaan testaamalla oikeiden tietojen löydettävyyttä verkkosovelluksissa
- verkkosovelluksia silmälläpitäen painotetaan salassa pidettävien, henkilötietolain ja tekijänoikeuslainsäädännön määräysten noudattamista
- voimassa oleva varastointi-/pysyvä näyttelypaikka -tieto kirjataan, myös väliaikainen paikkatieto tulee merkitä tietokantaan

Ulkopuolista rahoitusta haetaan luetteloinnin edistämiseksi.

Esineelle etsitään sijoituspaikka joko varastosta tai perusnäyttelystä. Paikka kirjataan esinetietoihin. Esine siirretään sijoituspaikkaansa. Jos esine on suuri tai sen siirtämiseen tarvitaan autoa, siirtoon pyydetään apuja joltain muulta kaupungin yksiköltä. Tieto siirroista ja näyttelyistä päivämäärineen tulee kirjata esinetietoihin.

Kokoelman luettelointiviive

Kokoelmien luettelointi on pahasti kartunutta jäljessä. Museoon on vastaanotettu aikaisempina vuosina paljon enemmän materiaalia kuin, mitä on pystytty käsittelemään. Viime vuosina tähän asiaan on saatu parannusta ja luettelomattomia, kokoelmaan kulumattomia esineitä on poistettu. Viime vuosina on myös melko hyvin pystytty luettelemaan saman vuonna vastaanotetut esineet. Valokuvien luettelointi on pahasti kesken. Myös arkistoaineiston ja kirjojen luettelointi on ollut viime vuosina olematonta.

Kokoelmien luetteloinnin tila tulee selvittää, kun siirrytään uuteen luettelointiohjelmaan.

Järjestäminen ja inventointi

Kokoelmat tulee perusteellisesti inventoida, kun siirrytään uuteen luettelointiohjelmaan. Viimeistään tällöin myös järjestetään kokoelmat asianmukaisesti. Mm. äänitteille ja kuvatallenteille tulee osoittaa oma tila valokuva-arkiston yhteydessä tai lähellä.

Täydennysluettelointi

Kokoelmahallintaohjelmassa on lukuisia puutteellisesti luetteloituja esineitä. Kyseiset esineet tulee luetteloida uudestaan silloin kun saadaan uusi ohjelma käyttöön. Tällöin täytyy käydä myös kaikki muut jo luetteloidut esineet läpi, sillä nykyaikaiset vaatimukset täyttävissä luettelointiohjelmissa on enemmän täytettäviä kenttiä. On myös mahdollista, että kaikkia nykyisen ohjelman tietoja ei saada siirrettyä uuteen ohjelmaan, joten korit ovat tämänkin takia käytävä läpi. Tätä työtä voisi tehdä museoammattilaisten lisäksi myös alan opiskelijat ja harjoittelijat.

7. KOKOELMIEN SISÄLLÖN, KUNNON JA MÄÄRÄN SEURANTA

Kokoelmien sisältöä ja kuntoa tarkkailevat niistä vastuussa olevat henkilöt jatkuvasti työssään. Kokoelmien määrän vaihteluita seurataan vuosittain laadittavassa museon toimintakertomuksessa.

Kokoelmien vakuutuskysymykset selvitetään. Kokoelmien museoarvon mukainen arvo-luokitus tehdään, kun tieto kokoelmien sisällöstä on ajan tasalla.

Olosuhdeseuranta

Kaupunginmuseossa aloitettiin vuoden 2012 alusta olosuhdeseuranta. Tätä varten hankittiin 4kpl dataloggereita, jotka mittaavat museon kosteus- ja lämpötilavaihteluita. Dataloggerit on sijoitettu kolmeen eri paikkaan museossa: perusnäyttelyn huoneeseen 2, tekstiilivarastoon ja kellariin. Yksi dataloggeri sijaitsee kylänraitilla museon kokoelmavarastolla. Olosuhdemittaustulokset otetaan koneelle 4-6 kuukauden välein. Dataloggerit mittaavat olosuhteet kaksi kertaa vuorokaudessa, päivällä ja yöllä, jolloin saadaan mitattua museon ääriolosuhteet.

8. KOKOELMIEN KÄYTTÖTAVAT

Museo esittelee kokoelmiaan perusnäyttelyssä ja vaihtuvissa teemanäyttelyissään.

Tutkijat voivat saada kokoelmien objekteja katsottavaksi etukäteen pyytämällä. Asiantuntijapalveluista peritään hinnaston mukainen maksu.

Kuva-arkistosta toimitetaan tilauksesta asiakkaille käyttökopioita kuvista. Kuvatilaukset laskutetaan johtavan intendentin päättämän ja Kulttuuri- ja vapaa-aikajaoston vahvistaman hinnaston mukaisesti. Toiminnassa noudatetaan voimassa olevia tekijänoikeus- ja tietosuojalakeja. Kvaliteettina mainitaan Riihimäen kaupunginmuseo. Palveluhinnasto liitteenä.

9. LAINAUS- JA DEPONOINTIPERIAATTEET

Museokokoelmiin kuuluvaa aineistoa lainataan muille museoille sekä poikkeustapauksissa myös muille organisaatioille ja projekteille. Valokuvakokoelmista ei myönnetä lainoja, mutta valokuvista on mahdollista saada käyttökopioita tilauksesta. Lainaajalta pyydetään kirjallinen lainapyyntö. Lainaa harkittaessa kiinnitetään huomiota mm. lainaksi toivottujen esineiden kuntoon, lainapaikan olosuhteisiin, lainan kuljetuksen ja esilläolon turvallisuuteen sekä esilläoloaikaan.

Päätöksen lainasta tekee kokoelmista vastaava amanuenssi, tarvittaessa johtavan intendentin kanssa neuvotellen. Lainamaksusta sovitaan tapauskohtaisesti. Lainaaja huolehtii aineiston vakuutuksesta ja kuljetuksesta. Kokoelmista vastaava amanuenssi tai johtava intendentti tekee esineen lähtö- ja tulotarkastukset.

Lainasta täytetään lainaussopimus, johon merkitään lainattu aineisto, vakuutusarvot ja

laina-aika sekä pyydetään lainaajan allekirjoitus. Kun laina palautetaan, sopimukseen merkitään päivämäärä ja vastaan-ottajan allekirjoitus.

Museo ei ota vastaan deponointeja.

10. POISTOT

Museokokoelma on pääsääntöisesti pysyvä. Hankintoja harkitaan perusteellisesti ja esine / taideteos / valokuva otetaan kokoelmaan säilytettäväksi tuleville sukupolville. Poisto kokoelmasta on aina poikkeustapaus. Riihimäen kaupunginmuseon kokoelmat ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa eri tahojen toiminnan tuloksena.

Museon kokoelmat sisältävät myös objekteja, joiden olemassaoloa museokokoelmassa ei nykykriteereillä voi perustella. Kokoelmista voi tehdä perusteltuja poistoja. Kokoelmaobjektia ei myydä eikä luovuteta yksityishenkilölle. Suunnitteilla oleva museoesineiden arvoluokitusjärjestelmä toimii valmistuttuaan kokoelmapoistojen apuvälineenä ja perusteluna.

Poiston arviointikriteerit:

1. Objektin tiedot ja merkitys
  - a. objektin kontekstitiedot (tausta- ja luettelointitiedot) puutteelliset
  - b. objektin historiallista lähdearvoa ei saada selvitettyä
2. Kokoelmaprofiili
  - a. objekti ei liity museon kokoelmapolitiikassa määriteltyyn tallennusalueeseen
  - b. museokokoelmassa on jo objektin kaksoiskappale tai vastaava esine. Tunnettu ja dokumentoitu käyttöhistoria perustelee kaksoiskappaleen tallentamisen kokoelmaan.
3. Kunto, hyödynnettävyys ja kustannukset
  - a. objekti on huonokuntoinen (konservoinnin mielekkyys verrattuna objektin muihin arviointikriteereihin)
  - b. objektin museaalinen hyödynnettävyys esim. näyttely- ja tutkimustarkoituksissa on vähäistä
  - c. kohtuuttomat säilytys- ja ylläpitokustannukset voivat olla poiston peruste vain, jos objektiin liittyy myös muita poiston puoltavia kriteereitä
4. Riskit
  - a. objekti aiheuttaa esineturvallisuusriskin muulle kokoelmalle (esim. vaurioitumisprosessissa liukenevat kemikaalit tai tuhohyönteisriski)
  - b. objekti aiheuttaa terveys- tai turvallisuusriskin (esineestä haihtuu vaarallisia kemikaaleja, esine sisältää myrkyllisiä ainesosia, jotka voivat levitä ympäristöön)
  - c. objektin varkaus / katoaminen

Poistoehdotuksen ja poistopöytäkirjan tekee kokoelmasta vastaava amanuenssi tai projektityöntekijä. Poiston hyväksyy johtava intendentti. Poistopäätös arkistoidaan ja säilytetään pysyvästi. Poistoperuste kirjataan esinetietoihin ja luettelointiohjelmaan.

Poistettu aineisto siirretään museon käyttökokoelmaan, hävitetään tai siirretään muihin museoihin ja arkistoihin, joihin se sopii paremmin. Liitteenä poistoprosessi yksityiskohteisesti sekä poistopöytäkirja.

Sivistystoimialan 9.12.2013 hyväksytyyn johtosäännön mukaisesti Riihimäen kaupungin on huolehdittava museon hallussa olevien kokoelmien säilymisestä museokokoelmina, jos Riihimäen kaupunginmuseon toiminta lopetetaan.

11. MUSEON TILAT

Riihimäen kaupunginmuseon nykyiset tilat sijaitsevat vuonna 1858 rakennetussa rautainsinöörin talossa Riihimäen Rautatienpuistossa. Rakennuksessa on perusnäyttelytilat, vaihtuvien näyttelyiden sali, toimistotilat, keittiö sekä kokoelmien säilytystiloja. Säilytystilat ovat ääriään myöden täynnä.

Museon pihapiirissä on vanha ulkorakennus, missä toimii Riihimäen Martat ry:n kesäkahvila Pesutupa, sekä säilytetään mm. maatalousvälineistöä ja museon suurinta yksittäistä esinettä, vanhaa paloautoa. Piharakennuksessa ei ole lämmitystä eikä se muutenkaan vastaa kokoelmien vaatimia museaalisia olosuhteita.

Museolla on yhteinen varastotila Suomen lasimuseon kanssa. Tämä Riihimäen teollisuusalueella oleva tila (315 neliometriä) on lämmin tila, mutta muuten olosuhteet eivät ole parhaat mahdolliset museon esineistölle. Tilaa on myös riittämättömästi.

Kokoelmien säilytystilat pyritään siivoamaan ja järjestämään varastoittain säännöllisesti.

Vuonna 2012 tehtiin selvitys kaupunginmuseon kokoelmien säilytystilantarpeesta. Ks. LIITE.

12. KOKOELMIEN HOITO

Ennaltaehkäisevä ja aktiivinen konservointi

Riihimäen kaupunginmuseossa esineiden säilyminen pyritään turvaamaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevän konservoinnin keinoin, mm. säilytysolosuhteiden ja esineturvallisuuden kautta. Esineille tehtävät aktiiviset konservointitoimenpiteet ovat olleet vähäisiä. Konservointia suoritetaan lähinnä näyttelyiden yhteydessä sekä erittäin huonokuntoisille ja välittömässä tuhoutumisvaarassa oleville museon kokoelman kannalta merkittävillä esineillä.

Museolla ei ole kokoelmanhoito- tai konservointitiloja ja varsinainen konservointi on ulkoistettu. Metropolia ammattikorkeakoulun konservattoriopiskelijat konservoivat museon kokoelmiin kuuluvia objekteja oppilastöinänsä kurssimateriaalina. Tällöin työstä peritään vain kuluneista materiaaleista koituneet maksut. Opiskelijat saattavat tehdä konservointitöitä myös omana työnään maksua vastaan. Metropolian lisäksi palveluita voidaan ostaa konservointialan yrityksiltä.

Säilytys

Riihimäen kaupunginmuseon kokoelmatilat eivät ole suunniteltu museoesineiden säilytykseen. Tilojen säilytysolosuhteet (lämpötilanvaihtelut, suhteellinen kosteus ja valaistus), koko ja säilytysratkaisut ovat puutteellisia, mikä nopeuttaa esineiden vaurioitusprosesseja ja vaarantaa museokokoelmien säilymisen jälkipolville. Kokoelmien järjestyksessä on myös puutteita, joka hankaloittaa kokoelman käytettävyyttä ja lisää esineturvallisuusriskiä. Museon käytössä ei ole karanteeni- tai kokoelmanhoitotiloja, mikä lisää tuhohyönteisriskiä ja hankaloittaa esineiden huolto-, pakkaus- ja tarkastustoimenpiteitä.

Tekstiili-, valokuva-, taide- ja piirros- & karttakokoelmat ovat suurimmassa riskissä vaurioitua säilytysolosuhteiden puutteiden seurauksena. Näiden kokoelmaryhmien kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että kokoelmatilat olisivat ennaltaehkäisevän konservoinnin näkökulmasta riittävät, jotta pitkäaikainen säilyminen voidaan varmistaa.

Valokuva-, piirros- ja karttakokoelmien osalta digitointi on yksi tapa varmistaa objektien informaation säilyminen, mutta myös alkuperäiset kappaleet tulee säilyttää asianmukaisesti. Tekstiilikokoelmien säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää on, että pakkausmateriaalit ovat pitkäaikaissäilytyksen näkökulmasta stabiileja, eivätkä aiheuta herkille tekstiilimateriaaleille vaurioita. Tekstiilit pyritään pakkaamaan happovapaisiin materiaaleihin mahdollisuuksien mukaan, jolloin pystytään myös vähentämään säilytystilan vaihtelevista olosuhteista aiheutuvaa rasitusta ja tuholaisriskiä.

Kokoelmatilojen siisteydestä ja järjestyksestä tulisi huolehtia ja esineiden kuntoa tulisi säännöllisin määräajoin tarkkailla. Siisteyden ylläpidon kannalta haasteellinen on erityisesti museon huonekaluvarasto.

Kaupunginmuseon tekstiili- ja huonekaluvarastolle sekä perusnäyttelylle on tehty pintapuolinen riskikartoitus vuonna 2012. Riskikartoitus olisi syytä tehdä kaikkiin museon kokoelmatiloihin ja jo tehdyt riskikartoitukset olisi syytä päivittää.

13. ULKOPUOLISILLE TARJOTTAVAT PALVELUT

Ulkopuoliset tutkijat voivat tutkia kokoelmien esineitä, valokuvia ja arkistoaineistoa museolla. Museon henkilökunta ottaa tarvittavat objektit pyynnöstä valmiiksi esille ja järjestää asiakkaalle tilan käydä asiaansa läpi.

Museon henkilökunta auttaa asiakkaita mahdollisuuksiensa mukaan esine- ja valokuva-tunnistuksissa.

Asiantuntijapalveluista perittävät maksut päivitetään vuoden 2015 loppuun mennessä.

14. KOKOELMIEN JA KARTUNNAN KEHITYSTYÖ JA KOKOELMATOIMINNAN TULEVAISUUSNÄKYMIÄ

Riihimäen kaupunginmuseolla on käytössä Access-pohjainen kokoelmanhallintaohjelma. Se ei täytä kaikkia nykyajan vaatimuksia, eikä siihen voi tallentaa arkistoaineistoa. Kokoelmien säilymisen kannalta olisi tärkeää saada museolle käyttöön asianmukainen ohjelma.

Riihimäen kaupunginmuseo on antanut sitoumussuostumuksen Museovirastolle yhteiseen Museum-PlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmään mukaanmenosta. Jotta uuteen järjestelmään siirtyminen toteutuisi mahdollisimman jouhevasti, tulisi tiedonsiirron esivalmistelutyöt aloittaa hyvissä ajoin.

Kaupunginmuseossa käynnistyi vuoden 2015 keväänä puolenvuoden Esineiden aika-projekti, jonka tarkoituksena on järjestää, selkeyttää ja inventoida museon esinekokoelmia. Projektin tarkoituksena on tehdä luettelointi- ja inventointityön lisäksi varastotilojen optimointia sekä kehittää kokoelmatilojen esineturvallisuutta ja käytettävyyttä.

Kaupunginmuseo on osallistunut viime vuosina Museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyö eli TAKO-hankkeen seminaareihin ja vuoden 2012 aikana on osallistunut hankkeen toimintaan. TAKO on vuonna 2009 alkunsa saanut museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyötä koordinoiva ammatillisten museoiden yhteenliittymä, jossa tarkoituksena on kehittää kokoelmanhallintaa ja koordinoita työnjakoa. Tavoitteena TAKO-hankkeessa olivat tallennusvastuiden jakaminen museoiden kesken, sähköisen työkalun kehittäminen, sekä ns. Suomi-kokoelman luominen. Sähköisen työkalun tarkoituksena on saada Suomi-kokoelma jokaisen saataville. Pääpaino Suomi-kokoelman kartunnalla on museoiden yhteisillä nykydokumentointihankkeilla.

TAKO-hakkeessa nykydokumentointihankkeet ja muu tallennusvastuu oli jaettu seitsemään temaattiseen pooliin, jotka ovat itsenäisesti toteuttaneet näyttelyhankkeitaan. Kaupunginmuseo ei TAKO-hankkeen aikana osallistunut vielä nykydokumentointihankkeisiin, mutta oli mukana sopimassa tallennusvastuualueista. Kaupunginmuseon tallennusvastuualueita tulevat olemaan Riihimäkeläinen tekno-kemianteollisuus sekä Antrean evakkojen kulttuuriperintö. Kaupunginmuseo jatkaa Suomi-kokoelman kartunnan lisäksi myös muun museokokoelmansa kartuntaa. TAKO-työn hankevaihe loppui vuoden 2012 lopussa ja se siirtyi osaksi museoviraston/ kansallismuseon kehittämistyötä. TAKO-työn vuosien 2013–2015 toimintasuunnitelman keskeisinä tavoitteina ovat työnjaon vahvistaminen ja hankevaiheen toiminnan jatkaminen. TAKO-työ tulee olemaan tärkeä osa kaupunginmuseon kokoelmatyötä.

15. KOKOELMAPOLIITTISEN OHJELMAN SEURANTA

Museon kokoelmapoliittinen ohjelma päivitetään vuosittain. Päivitetyt ohjelmat säilytetään omassa mapissaan museon virka-arkistossa.

LÄHTEET:

Museovirasto

- Museo 2015 –hanke
- Museo 2015 –luettelointiohje
- Museo 2015 –Kokoelmapolitiikan muistilista museoille

LIITTEET:

Riihimäen kaupungin sivistystoimialan johtosääntö
(<http://www.riihimaki.fi/wp-content/uploads/sites/3/2015/01/01012014Sivistystoimialan-johtosääntö.pdf>)

Vastaanottosopimus
Luovutussopimus
Lainasopimus
Kartuntalomake
Valokuvan käyttöoikeussopimus
Poistoasiakirjat
Palveluhinnasto
Riihimäen kaupunginmuseon kirjastoluokat

Riihimäen kaupunginmuseon tilat
Varastotilarvelaskelmat

TAKO-tietopaketti

Museotyön eettiset säännöt (<http://finland.icom.museum/etiikka.html>)

TYÖRYHMÄ:

Päivi Yli-Karhula
Helena Lindstén
Emilia Haavisto
Markus Neulaniemi

 RIIHIMÄEN
KAUPUNGINMUSEO

Öllerinkatu 3, 11130 Riihimäki
019 758 4115 tai 019 758 4117
kaupunginmuseo@riihimaki.fi
riihimaenkaupunginmuseo.fi